

1996-11-01

ธุรกิจสิ่งแวดล้อม : "กองทุนสีเขียว" อุตสาหกรรมควบคุมสิ่งแวดล้อม

อ้อย พันธเดช

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej>

Part of the [Environmental Sciences Commons](#)

Recommended Citation

พันธเดช, อ้อย (1996) "ธุรกิจสิ่งแวดล้อม : "กองทุนสีเขียว" อุตสาหกรรมควบคุมสิ่งแวดล้อม," *Environmental Journal*: Vol. 1: Iss. 6, Article 12.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuej/vol1/iss6/12>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Environmental Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

"กองทุนสีเขียว" อุตสาหกรรมควบคู่สิ่งแวดล้อม

ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ตริเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

นับ ย้อนหลังไปเมื่อ 30 ปีที่แล้ว เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับแรกที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าทิศทางการพัฒนาประเทศจะนำไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออก ส่งผลให้การเติบโตด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการอพยพประชากรจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผลต่อการเติบโตของชุมชนเมืองที่ไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของบริการขั้นพื้นฐานและเกินขีดความสามารถของทรัพยากรในพื้นที่ที่จะรองรับ

จากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา โดยขาดการวางแผนในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทรัพยากรธรรมชาติ เกิดปัญหาความแออัด ความสกปรก ขยะมูลฝอย อากาศเสีย และน้ำเสียในเขตชุมชน ซึ่งตัวการสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวคือโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และขนาดกลางที่มีกระจัดกระจายอยู่ทั่วประเทศ เพราะอุตสาหกรรมดังกล่าวมีขีดจำกัดในด้านเงินลงทุน ในขณะที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีงบประมาณหรือสามารถกู้เงินมาลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า

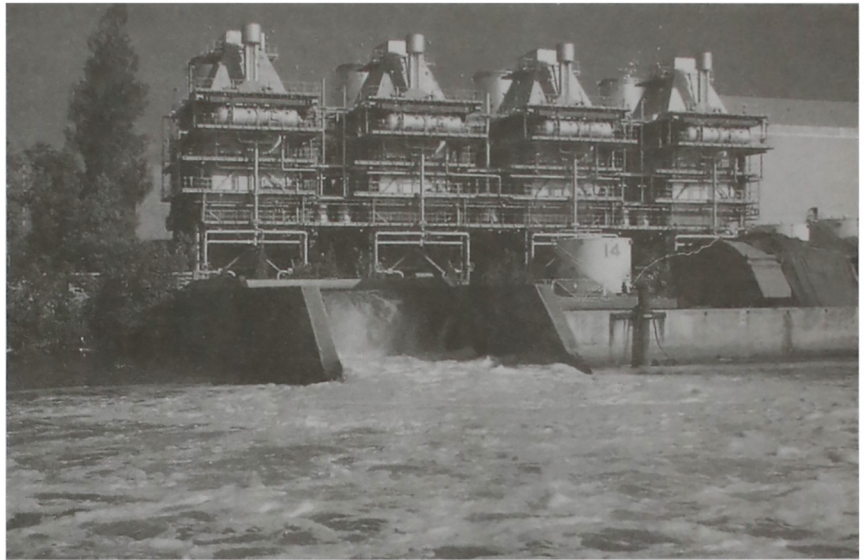
รู้จักกองทุนสิ่งแวดล้อม

ในประเทศไทยกระแสสิ่งแวดล้อมระดับชาติ เริ่มต้นขึ้นในสมัยรัฐบาล "นายอานันท์ ปันยารชุน" เมื่อปี พ.ศ.2535 ภายหลังการเข้าร่วมประชุม "คณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน" ณ เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งการประชุมในครั้งนั้นส่งผลกระทบต่อในวงกว้างต่ออุตสาหกรรมไทยและนโยบายรัฐบาลในสมัยนั้นด้วย มีการยกฐานะ "คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ" เป็น "สำนักงาน

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในเชิงปฏิบัติ รัฐบาลในสมัยนั้นได้ริเริ่มมาตรการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” พร้อมทั้งจัดตั้ง “กองทุนสิ่งแวดล้อม” ขึ้นรองรับโครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม-อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่รัฐบาลกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)

“กองทุนสิ่งแวดล้อม” เป็นเงินทุนเพื่อสนับสนุนการจัดการให้มีการลงทุนและการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ระบบกำจัดของเสียรวม หรืออุปกรณ์อื่นใดเพื่อการควบคุมหรือขจัดมลพิษหรือเพื่อส่งเสริมการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินการกิจการใด ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมขององค์กรเอกชน (NGO) ที่ได้รับการจัดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นมาตรการทางด้านการเงินการคลัง (Economic Instrument) ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญที่จะช่วยดึงดูดการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจให้เข้าร่วมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพราะเดิมอาศัยงบประมาณจากรัฐเป็นหลัก ซึ่งงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีไม่มากเท่าควรที่เมื่อเทียบกับปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นการตั้งกองทุนขึ้นจึงเป็นตัวกระตุ้น (Catalytic Money) ในขบวนการของงบประมาณหรือเงินทุน

ในภาคเอกชน เพื่อใช้เป็นกองทุนหมุนเวียนในกรณีเร่งด่วนหรืองบประมาณไม่พอ โดยยึดหลักการบริหารให้มีเงินหมุนเวียนกลับเข้ากองทุนฯ ได้ในรูปของเงินให้กู้ และให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและไม่สามารถแสวงหาเงินจากแหล่งอื่นได้

การบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการโดยคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยได้รับงบประมาณจากการจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยระยะแรกได้รับงบประมาณ 500 ล้านบาท พร้อมทั้งรับงบประมาณสมทบจากกองทุนน้ำมันจำนวน 4,500 ล้านบาท ต่อมากู้เงินจากกองทุนแห่งความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลของญี่ปุ่น (OECF) มาอีกประมาณ 2,500 ล้านบาท รวมกับเงินกองทุนจากสำนักงานประมาณ 5,000 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 7,500 ล้านบาท

ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) กล่าวถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่า การใช้เงินกองทุนฯ ในระยะแรกด้วยงบ 5,000 ล้านบาท ใช้ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและเขตควบคุมมลพิษที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ประกาศเมื่อปี พ.ศ. 2535 ซึ่งประกอบด้วย พญา จ.ภูเก็ต และหมู่เกาะพีพี จ.กระบี่ ต่อมาประกาศให้ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา และเขตปริมณฑล ซึ่งประกอบด้วย จ.นนทบุรี จ.สมุทรสาคร จ.สมุทรปราการ จ.ปทุมธานี และ จ.นครปฐม เป็นเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและเขตควบคุมมลพิษ และล่าสุดประกาศให้เขตพื้นที่ อ.หัวหิน อ.ชะอำ ตั้งแต่ปากแม่น้ำเพชรบุรีไปจนถึง จ.ประจวบคีรีขันธ์ เป็นเขตพื้นที่ดังกล่าว

ในขณะเดียวกันตั้งงบประมาณไว้ประมาณ 100 ล้านบาทต่อปี สำหรับการสนับสนุนแก่องค์กรเอกชน (NGO) ที่ร่วมพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยไม่หวังผลกำไร ซึ่งต้องเป็น NGO ที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยมี เจ้าหน้าที่วอองค์กรดังกล่าวต้องดำเนินการโครงการที่มีผลต่อการสนับสนุนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยการ ดึงประชาชนเข้าร่วม มีระยะเวลาดำเนินโครงการที่แน่นอนและสามารถวัด

ผลได้ชัดเจน เป็นโครงการที่มีความ จำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ซึ่งโครงการที่เสนอเข้า มาต้องใช้งบไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อ โครงการต่อปีและในกรณีที่เป็นโครงการ ขององค์กรเอกชนต่างประเทศจะ ต้องมีเงินสมทบจากต่างประเทศอย่าง น้อย 30% ของวงเงินในการดำเนิน โครงการนั้น

ให้เงินอุดหนุนและเงินกู้แก่ราชการ ส่วนท้องถิ่น

ราชการส่วนท้องถิ่นขอรับการ สนับสนุนจากกองทุนฯ ได้ทั้งในรูปแบบ เงินอุดหนุนและเงินกู้ ซึ่งโครงการที่จะ พิจารณาต้องเป็นโครงการที่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้แล้ว ส่วนหนึ่ง หรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ได้จัดสรรเงินรายได้ของราชการส่วน ท้องถิ่นสมทบด้วย เป็นโครงการที่มี

ความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ และไม่สามารถขอตั้งงบประมาณเพิ่ม เต็มในปีงบประมาณนั้น หรือสรรหา เงินจากแหล่งอื่นได้ และโครงการนั้น จะขอรับเงินอุดหนุนได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของวงเงินลงทุนและดำเนินงาน โครงการ

สำหรับการให้เงินกู้แก่ราชการ ส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาถึงขีดความ สามารถในการใช้เงินกู้ และพร้อมที่จะ ดำเนินโครงการ โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย พร้อมกัน นี้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 6.8 ต่อปี โดยมีระยะเวลาปลอดการชำระคืน เงินต้นไม่เกิน 2 ปี ระยะเวลาชำระหนี้ รวมระยะเวลาปลอดการชำระคืนเงินต้น ไม่เกิน 10 ปี

เน้นให้กู้อุตสาหกรรมขนาดกลาง และเล็ก

เอกชนขอรับการสนับสนุนจาก เงินกองทุนฯ ได้เฉพาะในรูปแบบเงินกู้เท่านั้น โดยกิจการของเอกชนต้องเป็น โครงการตามประเภทอุตสาหกรรม หรือ การบริการสาธารณะอื่นที่มีลักษณะ กิจกรรมและกระบวนการที่อาจก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่าง ๆ โดยจะเน้น กิจการขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 160 ล้านบาท สาเหตุที่ตั้งเงื่อนไขการเงินไว้ไม่เกิน 160 ล้านบาท เพราะต้องการช่วยเหลือภาคเอกชนที่ประกอบอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กที่มี ปัญหาเรื่องเงินลงทุน เพราะมีข้อ จำกัดในการขอกู้เงินจากธนาคาร ส่วน จำนวนเงินขั้นต่ำของบริษัทที่จะกู้ไม่ได้กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับการพิจารณา ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่ง

การขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

ประเภทองค์กร	การให้เงินอุดหนุน	ขั้นตอน
ราชการส่วนท้องถิ่น	เงินอุดหนุนและเงินกู้	เสนอโครงการผ่านแผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในระดับจังหวัด
รัฐวิสาหกิจ	เงินกู้	เสนอโครงการผ่านกระทรวงเจ้าสังกัด
เอกชน	เงินกู้	เสนอโครงการต่อผู้จัดการกองทุนและ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
องค์กรเอกชนที่ จัดทะเบียนเป็นองค์กร ด้านการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	เงินอุดหนุน	เสนอโครงการต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทย (IFCT) ทั้งนี้เอกชนที่กู้เงินต้องจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี สำหรับโครงการที่ใช้ธนาคารค้ำประกัน ส่วนโครงการที่ใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำประกันคิดดอกเบี้ยร้อยละ 8.5 ต่อปี ระยะเวลาปลอดการชำระคืนเงินต้นไม่เกิน 2 ปี และระยะเวลาชำระหนี้รวมระยะเวลาปลอดการชำระคืนเงินต้นไม่เกิน 7 ปี

ส่วนรัฐวิสาหกิจขอใช้เงินจากกองทุนฯ ได้กรณีเดียวกันกับเอกชน ซึ่งมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นโครงการที่ไม่สามารถหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากแหล่งอื่นได้และเป็นโครงการที่กระทรวงการคลังหรือธนาคารพาณิชย์อื่นค้ำประกันเงินกู้ โดยผู้กู้ต้องจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี มีระยะเวลาปลอดการชำระคืนเงินต้นไม่เกิน 2 ปี และระยะเวลาชำระหนี้รวมระยะเวลาปลอดการชำระคืนเงินต้นไม่เกิน 7 ปี

การเสนอโครงการ

การดำเนินการเพื่อขอรับการสนับสนุนหรือกู้เงินจากกองทุนฯ จะ

ต้องนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติตามขั้นตอน ก่อนนำเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมพิจารณา โดยโครงการของราชการส่วนท้องถิ่นให้เสนอโครงการผ่านแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งมีกรมบัญชีกลางเป็นผู้จัดการกองทุนในส่วนเงินกู้ของราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และเอกชน (ยกเว้นโรงงานอุตสาหกรรม) ส่วนภาคเอกชนที่สนใจจะกู้เงินจากกองทุนฯ ให้เสนอโครงการต่อบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) ซึ่งเป็นผู้จัดการกองทุน โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องกู้ได้ในวงเงิน 20% ของสินทรัพย์ที่บริษัทนั้น ๆ มี ทั้งนี้วงเงินตามเงื่อนไขสามารถพิจารณาพิเศษได้ในกรณีที่ปัญหาสำคัญและเร่งด่วน โดยกองทุนฯ อาจจะเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตามข้อกำหนดด้วยการเพิ่มเงินกู้ให้ถึง 60% แต่ผู้กู้ต้องมีสินทรัพย์รวมแล้ว

ไม่เกิน 160 ล้าน ซึ่งขณะนี้ก็มีบางบริษัทที่สนใจในการกู้เงินจากกองทุนฯ แต่วงเงินเกินจากที่กองทุนสิ่งแวดล้อมกำหนดไว้

สำหรับโครงการของราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการจะต้องรายงานผลการดำเนินการตามแผนให้แก่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทุก 3 เดือน เพื่อรวบรวมเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯ ส่วนโครงการที่ใช้เงินกู้ของกองทุนฯ หน่วยงานที่กู้จะต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อกรมบัญชีกลางทุก 6 เดือน ซึ่งการดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ใช้เงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม สผ. จะเป็นผู้ประเมินผล

ความคืบหน้า “กรีนฟันด์”

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเปิดเผยถึงความคืบหน้าของกองทุนสิ่งแวดล้อมว่า ปัจจุบันมีบริษัทเอกชนที่สนใจและเสนอโครงการเข้ามาเพื่อขอกู้เงินจากกองทุนฯ ประมาณ 4 บริษัท ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาคัดเลือกของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมเมื่อสามารถคัดเลือกบริษัทได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม คาดว่าจะสามารถปล่อยเงินกู้ให้แก่เอกชนที่เสนอโครงการเข้ามาได้เร็ว ๆ นี้ สำหรับเงินให้เปล่าเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเอกชน ขณะนี้มีหลายโครงการที่เสนอเข้ามา แต่ สผ. อนุมัติไปได้ระดับหนึ่ง เพราะระเบียบการใช้เงินของกองทุนฯ ยังอิงอยู่กับระเบียบการใช้เงินงบประมาณของรัฐ

